

ЗІГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 10 від
«11» червня 2025 р.

МЕТОДИ КІЛЬКІСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЇ

СИЛАБУС

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С4 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Екзамен (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>2</u>	<u>4</u>	<u>34</u>	<u>16</u>	<u>70</u>	<u>120</u>	<u>4</u>

1. Загальна інформація про викладача (лектора, асистента).

Депутатов Владислав Олександрович

Доктор філософії в галузі психології, старший викладач кафедри психології

Контактна інформація: e-mail: 30.mm.bb@gmail.com

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

На вивчення навчальної дисципліни «Методи кількісних досліджень у психології» відводиться **120** годин **4** кредити ЄКТС.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Вивчення здійснюється протягом 4 семестру на 2-ому курсі навчання.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Для успішного засвоєння дисципліни «Методи кількісних досліджень у психології» студентам необхідно володіти знаннями з таких предметів:

Пререквізити:

- Загальна психологія — базова дисципліна, що досліджує закономірності психічних процесів, станів і властивостей особистості.
- Методи дослідження у психології — курс, що формує знання та навички використання кількісних і якісних методів для вивчення психіки та поведінки.
- Методологія теоретичних досліджень у психології — дисципліна, яка розкриває принципи побудови наукових концепцій і теоретичних моделей у психології.
- Методи якісних досліджень у психології — формування у студентів знань і навичок застосування якісних методів збору, аналізу та інтерпретації даних для глибокого розуміння психологічних явищ у їхньому соціальному та культурному контексті.

Постреквізити:

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та практиках:

- Методи аналізу даних у психології — використання статистичних інструментів для обробки емпіричних результатів.
- Клінічна психологія — проведення досліджень ефективності терапевтичних методів та оцінка психодіагностичних результатів.
- Основи психологічного консультування — використання статистичних методів для аналізу ефективності консультування.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Програма з дисципліни «Методи кількісних досліджень у психології» призначена для підготовки студентів до професійного використання

статистичних і математичних методів у психологічних дослідженнях, формування навичок збору, обробки та інтерпретації емпіричних даних, а також розвитку критичного мислення щодо валідності та надійності результатів. Вивчення навчальної дисципліни здійснюється на 2 курсі (денна форма навчання) обсягом 120 годин.

6. Призначення навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна орієнтована на формування професійної компетентності майбутніх психологів шляхом оволодіння логікою кількісного наукового дослідження, принципами вимірювання психологічних конструктів і методами коректної обробки та інтерпретації емпіричних даних. Зміст дисципліни спрямований на розвиток кількісного мислення психолога, здатності обґрунтовано обирати дослідницький дизайн і інструментарій, а також на формування навичок відповідальної інтерпретації результатів психологічних досліджень. Програма відповідає нормативним вимогам підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр психології.

7. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методи кількісних досліджень у психології» є формування системного уявлення про логіку, принципи та інструментарій кількісного наукового пізнання психічних явищ, а також розвиток здатності коректно вимірювати, аналізувати та інтерпретувати психологічні дані. Дисципліна орієнтована на засвоєння базових понять математичних і статистичних методів, розуміння природи психологічних конструктів та їх операціоналізації, побудову дослідницьких гіпотез і вибір адекватних дизайнів кількісних досліджень.

Навчальна дисципліна спрямована на формування практичних навичок роботи з емпіричними даними – від фіксації та попередньої підготовки сирих даних до застосування описової та інферентної статистики, кореляційного і регресійного аналізу, а також інтерпретації отриманих результатів з урахуванням статистичної і практичної значущості. Окрема увага приділяється методологічним, етичним і професійним аспектам кількісних досліджень, критичному ставленню до статистичних висновків і межах застосування математичних моделей у психології.

8. Завдання вивчення дисципліни

Завдання спрямовані на формування професійної компетентності здобувачів освіти у сфері науково обґрунтованих кількісних психологічних досліджень:

1. Опанувати фундаментальні знання про предмет, об'єкт, логіку та роль кількісних досліджень у системі психологічної науки, а також про їх можливості й обмеження у вивченні психічних явищ.
2. Сформувані розуміння природи психологічних конструктів, принципів їх операціоналізації та редукції психічних явищ до кількісних показників з урахуванням рівнів абстракції та меж вимірювання.

3. Розвинути здатність формулювати науково коректні гіпотези та дослідницькі питання, обирати адекватний дизайн кількісного дослідження і співвідносити його з типом можливих висновків.
4. Набути навичок підготовки, очищення та первинної обробки емпіричних даних, зокрема перетворення сирих даних у стандартизовані показники з використанням табличних і статистичних інструментів.
5. Засвоїти базові поняття математичної статистики у психології, включно з типами змінних, шкалами вимірювання, характеристиками вибірки, статистичною та практичною значущістю результатів.
6. Навчитися застосовувати основні методи описової та інферентної статистики, кореляційний і регресійний аналіз, а також критерії порівняння вибірок для аналізу психологічних даних.
7. Сформувати вміння інтерпретувати кількісні результати психологічних досліджень з урахуванням методологічних обмежень, типових помилок аналізу та етичної відповідальності за наукові висновки.

8.1. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методи кількісних досліджень у психології» здобувач вищої освіти повинен

Знати:

- Сутність кількісного підходу в психології, його методологічні засади та обмеження застосування.
- Поняття психологічного конструкту, принципи його операціоналізації та редукції до кількісних показників.
- Логіку побудови кількісного дослідження в психології: від теорії до емпіричних даних.
- Основні типи дослідницьких питань і гіпотез у кількісних психологічних дослідженнях.
- Види змінних, шкали вимірювання та їх значення для вибору методів аналізу.
- Основні дизайни кількісних досліджень у психології та межі висновків, які вони дозволяють робити.
- Поняття валідності та надійності психологічних вимірювань і загрози їх порушення.
- Принципи роботи з емпіричними даними: структура датасету, типи даних, стандартизація.
- Основні підходи до описової та інферентної статистики в психології.
- Відмінність між статистичною та практичною значущістю результатів.
- Типові помилки інтерпретації кількісних результатів у психологічних дослідженнях.
- Етичні та професійні норми роботи з кількісними психологічними даними.

Уміти:

- Формулювати дослідницькі питання і гіпотези відповідно до логіки кількісного підходу.
- Операціоналізувати психологічні конструкти через вимірювані змінні.

- Планувати кількісне дослідження з урахуванням обраного дизайну та типу даних.
- Оцінювати валідність і надійність психологічних методик та результатів вимірювання.
- Працювати з сирими емпіричними даними: кодувати, очищати та готувати їх до аналізу.
- Використовувати базові інструменти обробки даних (зокрема Excel) для підготовки датасетів.
- Обґрунтовано обирати статистичний інструментарій відповідно до типу змінних і дизайну дослідження.
- Інтерпретувати результати кількісного аналізу з урахуванням психологічного змісту.
- Відмежовувати статистичну значущість від психологічної та практичної значущості результатів.
- Формулювати коректні висновки та обмеження кількісного дослідження.
- Презентувати результати кількісного дослідження для наукової та прикладної аудиторії з дотриманням етичних стандартів.

9. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий Модуль 1. Логіка та методологія кількісного дослідження в психології

Цей модуль закладає методологічні основи кількісного підходу в психології, розкриває специфіку вимірювання психічних явищ і логіку переходу від теорії до емпіричних даних.

Основні Теми:

- Сутність кількісного дослідження у психології.
- Психологічні конструкти та їх операціоналізація у кількісних дослідженнях
- Математичні методи як проблема психології.
- Побудова гіпотез і дослідницьких питань.
- Валідність і надійність у кількісних психологічних дослідженнях.
- Сирі дані та способи їх обробки.
- Підготовка даних до обчислення.

Змістовий Модуль 2. Математико-статистичні методи обробки кількісних досліджень.

Цей модуль розкриває логіку вибору та застосування математико-статистичних методів у кількісних психологічних дослідженнях з урахуванням дизайну дослідження і типу даних.

Основні теми:

- Базові поняття математичних методів у психології.
- Дизайни кількісних досліджень: експериментальні, кореляційні, порівняльні.
- Математико-статистичне опрацювання результатів емпіричного пошуку.
- Описова статистика. Математичні показники вибірки.

- Вимірювані одиниці. Вибірка як вимірювана одиниця.
- Вимірювані одиниці. Змінна як вимірювана одиниця.
- Інтерпретація кількісних результатів у психології.
- Етичні та професійні аспекти кількісних досліджень у психології

10. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів, лекційних тем і тем практичних занять	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			Контр. заходи.
		л.	пр.	с.р	
Змістовий модуль 1. Логіка та методологія кількісного дослідження в психології					
Тема 1. Сутність кількісного дослідження у психології.	2	2	0	0	Поточне опитування, тестування, перевірка виконаних завдань
Тема 2. Психологічні конструкти та їх операціоналізація у кількісних дослідженнях.	9	2	2	5	
Тема 3. Математичні методи як проблема психології.	2	2	0	0	
Тема 4. Побудова гіпотез і дослідницьких питань.	7	0	2	5	
Тема 5. Валідність і надійність у кількісних психологічних дослідженнях.	9	2	2	5	
Тема 6. Сирі дані та способи їх обробки.	11	4	2	5	
Тема 7. Підготовка даних до обчислення.	16	4	2	10	
Разом за змістовним модулем 1	56	16	10	30	
Змістовний модуль 2. Математико-статистичні методи обробки кількісних досліджень.					
Тема 8. Базові поняття математичних методів у психології.	2	2	0	0	Проектна робота
Тема 9. Дизайни кількісних досліджень: експериментальні, кореляційні, порівняльні	2	2	0	0	
Тема 10. Математико-статистичне опрацювання результатів емпіричного пошуку	2	2	0	0	
Тема 11. Описова статистика. Математичні показники вибірки.	2	2	0	0	
Тема 12. Вимірювані одиниці. Вибірка як вимірювана одиниця.	4	4	0	0	
Тема 13. Вимірювані одиниці. Змінна як вимірювана одиниця.	2	2	0	0	
Тема 14. Інтерпретація кількісних результатів у психології.	46	2	4	40	
Тема 15. Етичні та професійні аспекти кількісних досліджень у психології	2	2	0	0	
Разом за змістовним модулем 2	62	18	4	40	
Екзамен	2		2		
Усього, годин	120	34	16	70	

11. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Психологічні конструкти та їх операціоналізація у кількісних дослідженнях.	5
2	Тема 4. Побудова гіпотез і дослідницьких питань.	5
3	Тема 5. Валідність і надійність у кількісних психологічних дослідженнях.	5
4	Тема 6. Сирі дані та способи їх обробки.	5
5	Тема 7. Підготовка даних до обчислення.	10
6	Тема 14. Інтерпретація кількісних результатів у психології.	40
Всього		70

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Горбатенко, І. Ю. (2021). *Основи наукових досліджень: підручник*. Вища школа.
2. Збродько, Т. І. (2023). Чи залежать етичні уявлення психологів-консультантів від здатності до розпізнавання етичних дилем? *Габітус*, 47, 176–182.
3. Завгородня, О. В. (2023). Моделі інтеграції теоретичних надбань психології. *Габітус*, 51, 53–58.
4. Кублій, Л. І. (2025). Математичні методи в психології. КПІ ім. Ігоря Сікорського.
5. Марцин, В. С., Міценко, Н. Г., & Даниленко, О. А. (2022). *Основи наукових досліджень: навчально-методичний посібник*. Ромус-Поліграф.
6. Москальов, І. О., & Лисенко, Д. П. (2023). Застосування методів математичної статистики у психолого-педагогічних дослідженнях. Національний університет оборони України.
7. Шуменко, О. А. (Уклад.). (2025). *Основи наукових досліджень: конспект лекцій*. Сумський державний університет.
8. Петрук, В. Г. (2022). *Основи науково-дослідної роботи: навчальний посібник*. УНІВЕРСУМ-Вінниця.

Додаткові:

1. Вавринів, О. С. (2023). Формування критичного мислення майбутніх психологів шляхом вивчення дисципліни «Математичні методи у психології». Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія психологічна), 1, 13–17.
2. Руська, Р. В. (2020). Теорія імовірності та математична статистика в психології. Тернопіль.
3. Татьянчиков, А. О. (2021). Математичні методи в психології. Фенікс.
4. Корнієнко, І. О., & Воронова, О. Ю. (2019). Статистичні методи у психології. МДУ.
5. Тарасенко, В. П. (2016). Математична статистика. Математичні методи в

психології. Національна академія внутрішніх справ.

6. Ющук-Кублій, Л. І. (2005). Математичні методи в психології. Теоретичний курс. КиМУ.

Інформаційні ресурси:

1. <https://repo.usfu.edu.ua/home> – Електронні ресурси ЗФУУ
2. <https://npa-ua.org/>
3. <https://upa.org.ua/>
4. <https://www.efpa.eu/>
5. <https://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo>
6. <https://iaapsy.org/>
7. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>
8. <https://www.apa.org/>
9. <https://www.who.int/>
10. <https://www.isbd.org>
11. <https://www.fda.gov>
12. <https://neuronews.com.ua/ua#gsc.tab=0>
13. <https://aapp.org>
14. <https://psychiatryonline.org>
15. <https://ukraine-psychotherapy.org/>
16. <https://www.ilae.org>

13. Контроль і оцінка результатів навчання

13.1. Види контролю (поточний, підсумковий), проміжна атестація

Методи контролю: поточний, підсумковий.

При оцінюванні знань здобувача освіти приділяється перевага стандартизованим методам контролю: тестування (комп'ютерне), письмові роботи, контроль практичних навичок.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Він містить: опитування, співбесіду, відповіді на питання, комп'ютерне тестування, виступ з доповіддю, захист рефератів.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці вивчення дисципліни у вигляді диференційованого заліку.

13.2. Форми контролю

Оцінка за розділ визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачу освіти при засвоєнні кожного розділу (залікового кредиту) – 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 60 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 40 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами освіти. При оцінюванні навчальної діяльності здобувача освіти необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ **“ВІДМІННО”** отримує здобувач освіти, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому здобувач освіти не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ **“ДОБРЕ”** отримує здобувач освіти, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ **“ЗАДОВІЛЬНО”** отримує здобувач освіти, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навиків або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ **“НЕЗАДОВІЛЬНО”** отримує здобувач освіти, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички.

Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять. Конвертація проводиться перед підсумковим контролем.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускають здобувачів освіти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділу набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Конкретні форми підсумкового контролю визначаються у робочій навчальній програмі

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо здобувач освіти набрав не менше 20 балів.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачам освіти, яким зараховані усі розділи з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як

середня з оцінок за розділи, на які структурована навчальна дисципліна. Оцінка з дисципліни Fx, F ("2") виставляється здобувачам освіти, яким не зараховано хоча б один розділ з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка Fx ("2") виставляється здобувачам освіти, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового контролю не більше двох разів за графіком, затвердженим деканатом.

Здобувачі освіти які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного розділу або не набрали за поточну навчальну діяльність з розділу мінімальну кількість балів), мають пройти повторне навчання з відповідного розділу. Рішення приймається керівництвом ЗВО відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

14. Політика навчальної дисципліни

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися обов'язків, передбачених статтею 63 Закону України «Про вищу освіту», а також:

- своєчасно та в повному обсязі відвідувати заняття, передбачені навчальним планом та графіком навчального процесу;
- своєчасно та належним чином виконувати всі види завдань, передбаченими навчальними планами та програмами;
- у встановленому державними стандартами обсязі володіти теоретичними знаннями, практичними навичками, сучасними методами досліджень, проходити контрольні заходи, передбачені навчальними планами та програмами;
- своєчасно складати (перескладати) залік, виконувати контрольні роботи, відпрацьовувати заняття в терміни та за графіком, встановленими кафедрою психології;
- своєчасно інформувати викладача щодо неможливості з поважних причин відвідувати заняття;
- постійно прагнути до підвищення загальної культури, морального вдосконалення, проявляти належну повагу до керівних, науково-педагогічних, навчально-допоміжних працівників;
- дбайливо ставитись до майна, яке йому надано в користування, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.
- у повному обсязі відшкодувати збитки, нанесені невиконанням чи неналежним виконанням умов з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися положень етичного кодексу ЗФУУ.

Здобувач освіти має права, передбачені статтею 62 Закону України «Про вищу освіту».

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.